

(א) צ"מ טו: קי: ע"ש עיני
מוספות צ"מ טה. ד"ה
הנחלן, צ"מ טו: סו:
א פי' חליות, ד) טוכה לב,
ה) אכל כבוקה פי' רשי
פירוש אחר,

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה נחלקה
וכי בתשובת הגאונים
נחלקה החימות:

הגהות הגר"א

[א] תו"ח כל כי אפי'
כו. י"ב ור"ף תוך דמס'
בשבתא דמנינא וכן
מתנת הולאה ועי' (אלי
ל"ל ותמורן) פה קושט
המ"מ על המצ"ס ממני'
דכאן וכן הלא דס"פ
המפקד ועי' בהג"ה ר"ש
פי' ע"ד:

לעני רש"י

טרינקיי"ש [טרינקיי"ש].
גור-עין, בול-עין.
אישקוב"א. מטאטא.

מוסף רש"י

הניחא למאן דאמר.
פלוניתא היא כמנונת
(כ"א); אי אית ליה זוזי
ללוקח, לפרע חוב, לא
מצי מסלק ליה לבעל
חוב. מן ארעא, דבעל חוב
קיים, דמיני למימר
דהיא דיש קרקע מותר
על חוב עם השבח, מסלק
ליה ללוקח חוץ על כחו
ללוקח ולא מצי אמר לוקח
הז' ל' מן ארעא שיעור
שבת, דלמר כוליה דדי
ואת ירדת בה שלח גרשות
(כ"ב טו) דארעא מעיקרא
דידיה הוה והוא דנתח לה
שלח גרשות שקל שבתא
חוץ ולא כדארעא האיל
והוא מסק ביה שיעור
ארעא כולה (שם ק"ב).
כגון דשוייה ניהליה.
ליה לבעל חוב, אפומיקי.
לא ארעא והכל מוסיף בו
דאי הוה ליה זוזי ללוקח לא
הוה מצי מסלק ליה (שם
טו). נחלקה החימות.
שני עליו עליונים אמנעם
שם השדה כלה נחלקו
זה מהו ונסקקה השדה
עד העלון שלמטה מהם.
חיומה, לפי שמדובקין
כמאומים (שם ב"ב).

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

צו.

עין משפט
נר מצוה

לא יהא לך פרעון אלא מזה. ואי נמי הוה ליה זוזי ללוקח לא
מצי מסלק ליה: מה שהשביח מכה. ושקיל לוקח מנהלה או שליש
או רביע וכן יורש. אי נמי כוליה שבתא כמתניתין מפני תקנת
השבים כדאמרן לעיל בשמעתא קמייתא [ד:]: כל זכום שפסל ליהו.

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

הא דמסיק ביה כשיעור ארעא ושבתא הא
דלא מסיק ביה אלא כשיעור ארעא אמר
ליה (ה) הניחא למאן דאמר אי אית ליה זוזי
ללוקח לא מצי מסלק ליה לבעל חוב שפיר
אלא למו"ד אי אית ליה זוזי ללוקח "מצי
מסלק ליה לבעל חוב לימא ליה אי הוה לי
זוזי הוה מסלקינא לך מכוליה ארעא השתא
הב לי גריוא דארעא שיעור שבתא אמר
ליה הכא במאי עסקינן כגון דשוייה ניהליה
אפומיקי (ו) דאמר ליה לא יהא לך פרעון
אלא מזה: אמר רבא גזול והשביח ומכר
וגזל והשביח והוריש מה שהשביח

מכר מה שהשביח הוריש: בעי רבא השביח לוקח בתר דבעיא
יהדר פשטה מה מכר ראשון לשני כל זכות שתבא ליה: בעי רבא
השביח עובד כוכבים מהו א"ל רב אחא מדפתי לרבינא ה"תקנתא לעובד
כוכבים ניקו ונעבוד אמר ליה לא צריכא כגון דזבניה לישראל סוף סוף
הבא מחמת עובד כוכבים הרי הוא כעובד כוכבים לא צריכא כגון דגזל
לישראל זבנה ניהליה והשביחה עובד כוכבים והדר עובד כוכבים זבנה
לישראל מאי מי אמרינן כיון דמעיקרא ישראל והדר ישראל עבדי רבנן
תקנתא או דלמא כיון דאיבא עובד כוכבים באמצע לא עבדו ליה רבנן תקנתא
י'תיקו: אמר רב פפא יהא מאן דגזל דיקלא מחבריה וקטליה אע"ג דשריא
מארעא לארעא דידיה לא קני מאי טעמא מעיקרא דיקלא מיקרי והשתא
נמי דיקלא מיקרי דיקלא ועביד (א) גובי לא קני השתא מיהת גובי דדיקלא
מיקרי (ב) גובי ועבדינהו כשורי קני כשורי רברבי ועבדינהו כשורי זוטרי
לא קני (ג) עבדינהו קצוצייתא קני אמר רבא (ד) יהא מאן דגזל לוליבא
ועבדינהו הוצי קני דמעיקרא לוליבא מיקרי והשתא הוצי ועבדינהו
חופיא קני מעיקרא הוצי והשתא חופיא ועבדיה שרשורא לא קני
מאי טעמא דהדר סתר ליה והוה חופיא (ה) בעי רב פפא נחלקה החימות
מהו תא שמע דאמר רבי מתון אמר רבי יהושע בן לוי ניטלה החימות פסול
מאי

הא דמסיק ביה שיעור ארעא ושבתא. פירוש הא דקאמר שמואל
צ"ח גובה את השבח דכיון דמסיק ביה שיעור ארעא ושבתא
גובה את השבח כנסת מן הלוקחות ונראה דגם מיתמי גבי צ"ח
השבח כנסת ואין נותן דמים כמו מן הלוקחות ואע"ג דלזין להס
על מי לחזור והוה כמו מתנה דלא גבי
מינה צ"ח שבתא כדמשמע בצ"ח דצ"ח
(דף טו. ושם ד"ה צ"ח) דדוקא מלוקחות
גובה לפי שפסל לו מוכר ללוקח אלא
איקוס ואשפי ולדמי ואמריק וזבני
אזין אינון ועמליהון ושבתיהון אכל
מתנה דלא כתב ליה הכי ואין לו על
מי לחזור לא מכל מקום גובה מן
היתומים משום דכרעיה דלזכוון
נייהו כדמוכח בצרק יש כבוד (בכורות
דף נב.) דתנן אין הזכור נוטל צראי
ולא צבאח ולא האשה צבאחיה ולא
הצנות מנכסים משועבדים בגמרא
והאמר שמואל צ"ח גובה את השבח
ומשני מקולי כתובה שנו כאן ומוזנות
צנות נמי תנאי כתובה ככתובה דמי
והתם משבח יתומים מיירי דלמי
משבח לקוחות א"כ מאי איראי דלא
טרפי צנות משבח והא מגוף הקרקע
נמי לא טרפי דאין מוליאין למוזן האשה
והצנות מנכסים משועבדים אלא
צבאח יתומים מיירי ודוקא כתובת
אשה ומוזנות דקילי לא גבי משבח
אזל שאר צ"ח גבי ובקונטרס פירש
התם מוזן הצנות כגון נשא אשה
ופסק לזון צמה ה' שנים ולפירושו אין
ראיה למצי מיירי שפיר שבתא
לקוחות אכל לא נהירא דא"כ ה"ל
למיתני ולא צב אשמו למוזנות ועוד
דלא שייך צבו תנאי כתובה והא דלמר
בהמקבל (צ"ח דף קי.) יתומים
אומרים לנו השבחה ואין השבח שלך
משמע דלא גבי משבח יתומים התם
מיירי שצעשה אפומיקי ואמרי לנו
השבחה ותן לנו יציאה כדן היורד

למון שדה מצירו שלא ברשות וכן מוקי לה במסקנא צעשו אפומיקי וגם בתחילה וגם
להציא ראייה מ"ט ארעא כיון דלגובינא קיימא כמאן דגביא דמינא ואי לא מיירי דשוייה אפומיקי אמאי הוה צבאח צ"ח ויתמי
נייתו ראייה אדרבה ארעא צבאח צבאח יתמי קיימא דמי צעמי מסלקי ליה זוזי ועל צ"ח להציא ראייה אלא דמי צעשו אפומיקי איירי
וגרע כחו של בעל חוב טפי צמה שעשה לו הלוה אפומיקי דהוה כחמת משדומי דמשלם יציאה למי שמשביח ואילו לא עשאו אפומיקי איירי
היה גובה הכל מן היתומים בלא פריעת יציאה כמו מלוקחות דרפישמי והשתא מצינו למימר דבלקוחות נמי אם עשאה אפומיקי יש לו
לשלם ללוקח היציאה אפי' מסיק ביה שיעור ארעא ושבתא ולמסקנא דמוקי לה הכא צעשאה אפומיקי לא נחלק עוד בין מסיק ביה
שיעור ארעא ולא מסיק ובטל במסקנא אותו חלוק דכיון שעשאו אפומיקי משלם יציאה אע"ג דמסיק שיעור ארעא ושבתא ומיהו יש
לחלק דבלקוחות כיון שיש להס על מי לחזור היכא דמסיק שיעור ארעא ושבתא אינו פורע יציאה אפי' עשאה אפומיקי דמשום דעשה
אפומיקי לא יגרע כח צ"ח צבך כיון שיש ללוקח על מי לחזור דדוקא לומר דבמסקנא דמוקי לה צעשאה אפומיקי לא קרין למה שהיה
מחלק בין מסיק ביה שיעור ארעא ללא מסיק שהרי כל אלו דברי רב אשי שהיה משיב לרבינא דבכל הספרים כתוב אמר ליה
הא דמסיק ביה שיעור ארעא כו' א"ל הכא במאי עסקינן דשוייה ניהליה אפומיקי ואין דומה שהיה חוזר מדצרו הרשאוים
ומיהו אורי' לפי הספרים שכתוב בהן אמר ליה כאלו צבאח המגיע לכתפים כאלו כו' אותו מירון ודאי לא קאי ומיהו ברוב הספרים
גרסינן וכי תימא כאלו צבאח המגיע לכתפים כו': ה"ניחא למאן דאמר כו'. פלוגתא היא בצרק מי שהיה נשוי (כמנונת דף ט"א ושם)
גבי ההוא גברא דהוה מסקי ביה אלפא זוזי ומאן דאית ליה דלא מצי מסלק ליה היינו רמי בר חמא דסבד התם למימר דהיינו מתניתין:
ב"ר זכות שתבא ליה: אמר רבא גזול (דף טו: ושם) משמע דאפי' לרצ דלמר יש לו שבח צבאל הכיר צה שאינו שלו ולקחה
היינו מנגזל אכל גזול לא יהיב שח היינו צרקע שאין גזולת גופיה לית ליה שבח אכל הכא צמטלטלין שיש שבח לגזלן
מפני תקנת השבים גם ללוקח ממנו יש לו: ד"גזול דיקרא קטליה. אע"ג דגזול צבמה וקטלה קני התם הוה דמינר טפי:
נחלקה החימות כו'. מלא ר"י בשבחה הגאונים (ה) ניטלה החימות אותו הולא העליון צראש הלולב שאין הולא למעלה הימנה
והוא כשני הולין דבוקין זה צוה ונקראין תימות וכן משמע מתוך ה"ג שרונים לפרש כן ולדבריהם לא ימנא לנו לולב כשר
כי צטורח נמלאין אותן שיש להם תימות כזה אפי' אחד צה' מאות ויש לומר שאף לדבריהם אין פסול אלא שהיה מתחילה כענין זה ונחלק
ששנתה מצרייתו ובקונטרס פירש נחלקה תימות שני עלים עליונים אמנעיים ששם כלה השדרה נחלקה זה מזה ונסקקה השדרה עד
העליון של מטה מהן ומתוך פירושו משמע שנסקקה השדרה כל כך שנראה העליון העליונים חלוקין ומפוזרין זה מזה ועוד אורי' דיש מפרשים שכל
עלי הלולב כפולין כל אחד לשנים ויש צראש הלולב צסוף השדרה כו' עליון יוצאין ממנה שכל אחד כפול לשנים כשאר עלי הלולב ואותם שנים
עליון הולאין מראש השדרה נקראין תימות ואכהו צבי נחלקה מזה או מזה דהיינו קצת מן השדרה והיהוה אין רוצה הלולבין
ממלאין כענין זה ומכל מקום יש לומר דבעי דמי משתכח כה"ג תימות ונחלקה מהו: ה"ניחא למאן דאמר כו'. נראה לר"י דהא
דלמר כשר ראשו פסול היינו שנקטמו הרבה מן העליון תדע דאין לך נקטס יותר מנצטילת החימות ומשמע דוקא ניטלה אכל
נקטס כשר ועוד אורי' למצי דמינר דניטלה אכטריכא ליה דס"ד דהוה דר טפי כשניטלה כולה יותר מנקטס:

כו א ב מ"י פ"א
המלכות מלה וזה
ה' ו סגנון ע"ש טו"ש
ח"מ סמוך קטו ספיק ב:
כו ג ד מ"י פ"ב מהל'
מילה הלכה ד עיני
בשגות ומ"מ סגנון עיני
עג טו"ש פ"ח סמוך סג
ספיק ד:
כה ה מ"י שם הלכה ה
טו"ש ע"ש ספיק ה:
כז ו מ"י שם טו"ש ע"ש
ספיק ו:
ל ז ח ט מ"י שם הלכה
יג סגנון טו"ש פ"ח מ"מ
ספיק ח:
לא י כ מ"י שם הל' ד
טו"ש ע"ש ספיק ט:
לב ל מ"י שם טו"ש ע"ש
ספיק י:

רבינו הנאל

הב לי גריוא דארעא.
פי' גריוא מידה. אמר
רבא גזל והשביח ומכר,
גזל והשביח והוריש
מה שהשביח מכר ומה
שהשביח הוריש. רבי'
הנאל וצ"ל ורוב
המפרשים פירשו הך
דרבא שגזל קרקע
והשביחה. דיקלא ופסקיה
בגובי גובי נמי לא
קני. מ"ט השתא נמי
גובי דדיקלא מיקרו.
פי' החיכות. עבדינהו
קצוצייתא קני. פי' שעושין
ממנו צינור. אמר רבא האי
מאן דגזל לוליבא ועבדא
הוצי קני, מ"ט דמעיקרא
לוליבא והשתא הוצי.
הוצי ועבדינהו הפיא קני.
מעיקרא הוצי והשתא
הפיא ועבדינהו
שישורא לא קני, מאי
טעמא דהדר סתר ליה והוה
אפיא. והוא כעין שבירה
מעין פרצה. נפרדו עליו
כשר, שנתפרדו בחוצין.
פי' אחוה גזל לוליבא
ועבדיה הוצי שנטל עליו
עלה עלה בלבד, גזל הוצי
ועבדיה הפיא, שחילק
את העליון וקרין ועשאן
לטאט הבית. שישורא
חבל קטן.